
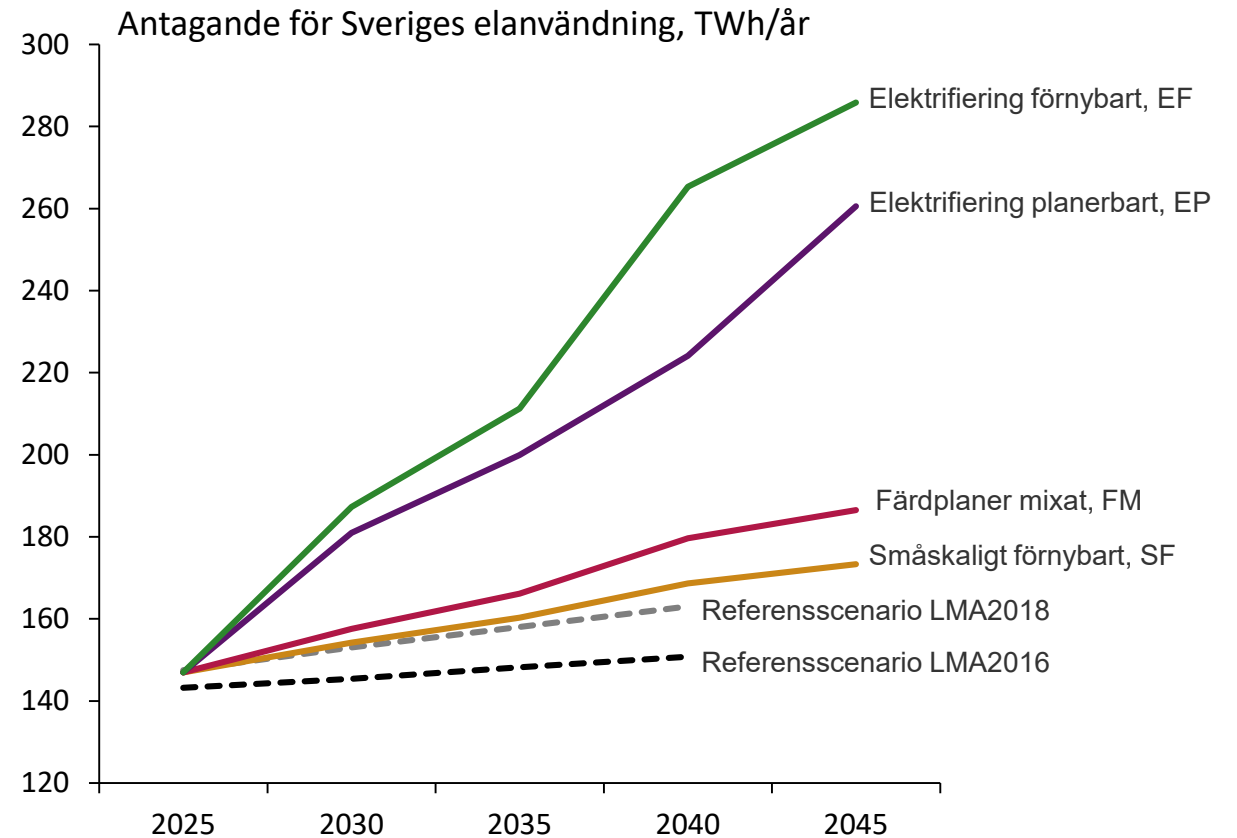
Ett kraftsystem i förändring

Tobias Edfast, chef Nätutveckling

Scenarierna i LMA2021 övergripande

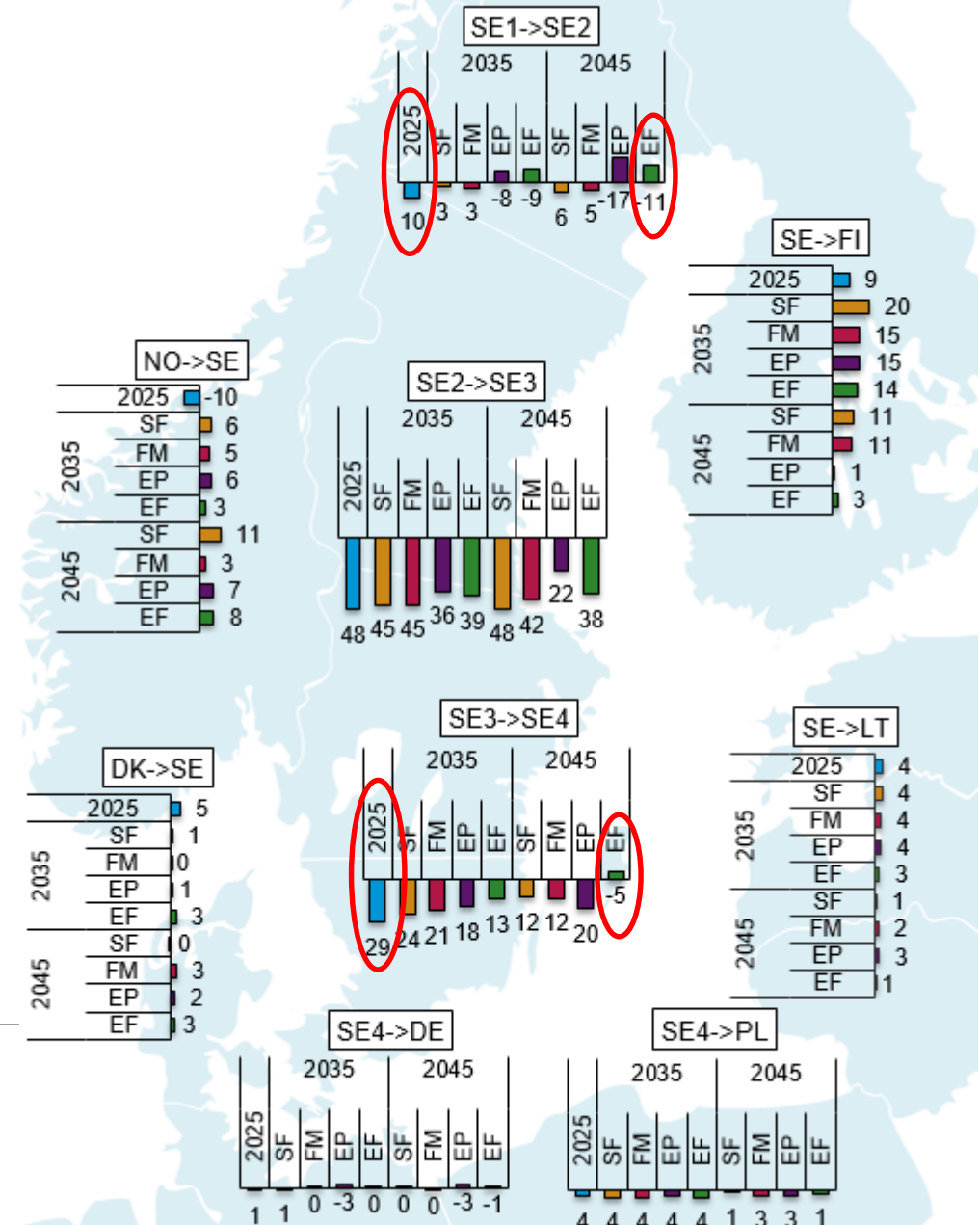
- > Fyra scenarier
- > Energimålet för 2040 och klimatmålet för 2045 uppnås
- > Elanvändning ökar
- > Olika mix och geografisk placering av produktionskapacitet

Handelsflöden

- > Fortsatt stor handel över Snitt 2 i södergående riktning
- > På årsnettbasis norrgående handel över Snitt 1 i EP och EF
- > Även norrgående handel 2045 över Snitt 4 i EF

Handelsflöde (netto), TWh/år

Statusuppdatering - Större industrietableringar

Gällivare steg 1:

Behov: HYBRITs demonstrationsanläggning
Status: Utredning pågår i samverkan med VF Eldistribution, Länsstyrelsen, Kommuner och berörda samebyar.

Behovsdatum: 2026

Förhandsbesked: Möjligt uttag 2027-2030

Gällivare steg 2: (>6000MW)

Behov: Flertalet större industrietableringar

Status: Avvaktar ansökan

Östersund (>500MW)

Behov: Flertalet industrietableringar

Status: Utredning under uppstart, Utmaning: Akut reinvesteringsbehov

Västkusten (>1000MW)

Behov: Stor omställning av redan etablerad industri

Behovsdatum: Fullskalig produktion 2030

(etappvis upprampning från 2025)

Status: Dialog pågår, behov av ny förstärkning

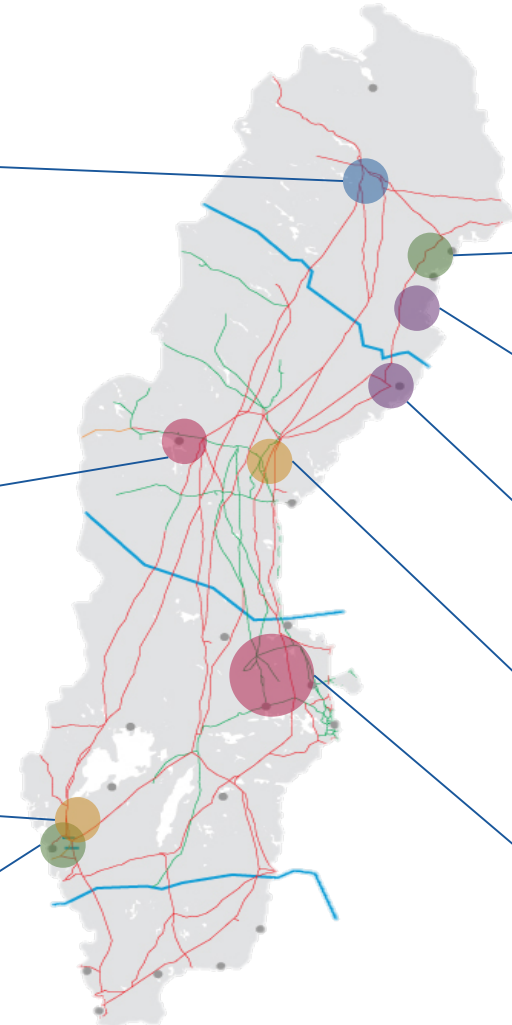

Västra Götaland (>2000MW) - Prognos

Behov: Flertalet industrietableringar

Behovsdatum: 2030+

Status: Projekt och utredningar pågår som täcker behov fram till 2030.

Boden/Luleå (>5500MW)

Behov: 10+ industrietableringar av betydande storlek

Status: Utredning påbörjad, investering beslutad (steg 1)

Behovsdatum: 2024 och framåt

Förhandsbesked: Möjligt uttag 2027-2030 (obs: ej hela behovet)

Skellefteå (>1000MW)

Behov: 10+ industrietableringar av betydande storlek

Behovsdatum: 2026 och framåt

Status: Utredning påbörjad, investering beslutad (steg 1)

Estimerat förstärkningsbehov:

Se Boden/Luleå

Umeå (~500 MW)

Behov: Flertalet industrietableringar

Behovsdatum: 2025 och framåt

Status: Utredning påbörjad

Sollefteå (~450MW)

Behov: Flertalet industrietableringar

Status: Slutet av utredning, ingår i Nordsyd

Mellansverige (~1500MW)

Behov: Flertalet industrietableringar

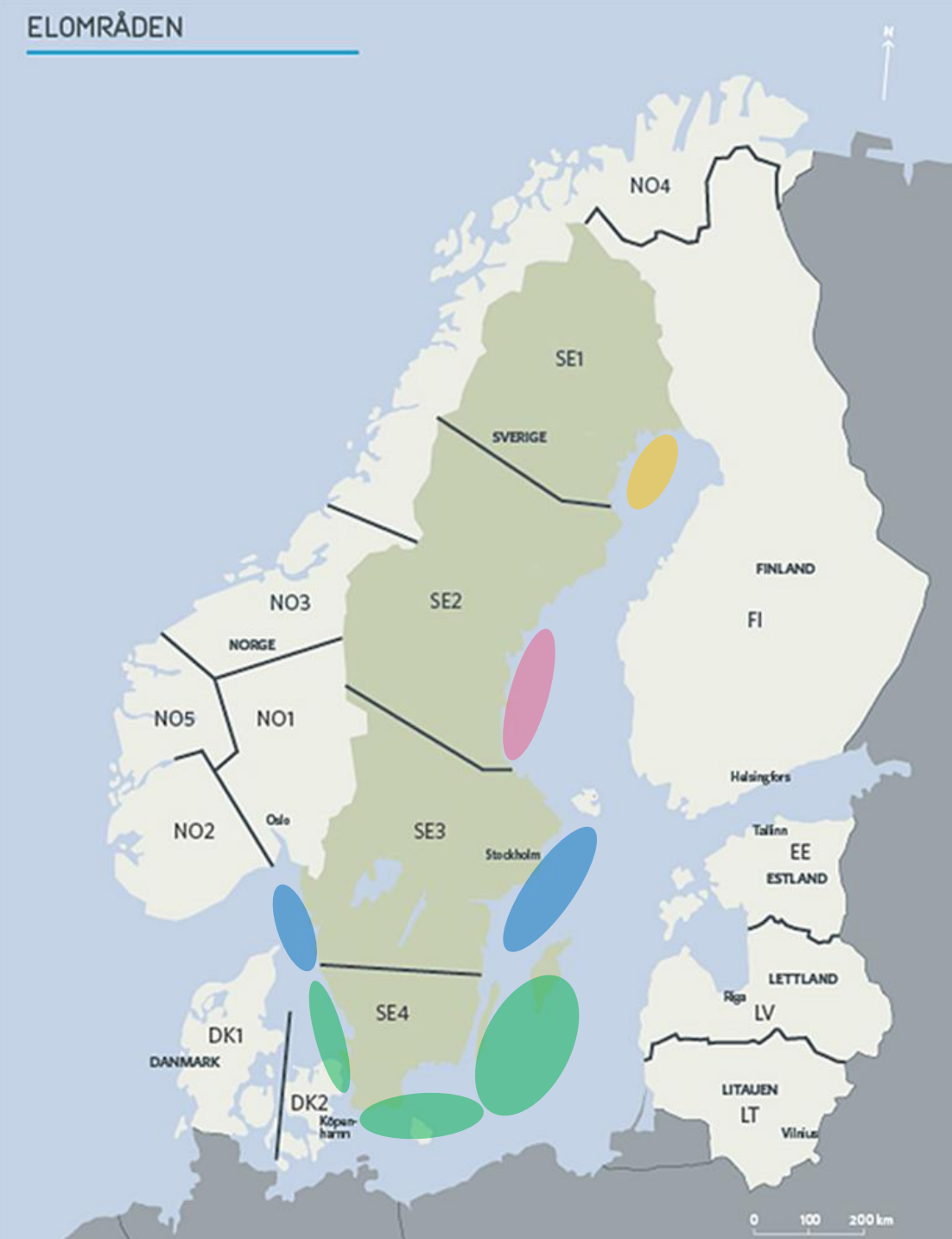
Status: Utredningar pågår

Ansökningar om anslutning av havsbaserad vindkraft (1 sep 2021)

Elområde		Ansökt effekt havsbaserad vindkraft (1 sep 2021)
Elområde 1		9 000 MW (3 ansökningar)
Elområde 2		14 500 MW (10 ansökningar)
Elområde 3		34 400 MW (17 ansökningar)
Elområde 4		58 400 MW (30 ansökningar)
Totalt		116 300 MW (60 ansökningar)

Överlapp mellan olika projekt ca 20 000 MW

Ev. även aktuellt med energiöar

Kraftsystemets huvudsakliga utmaningar

Utmaningar

Systemstabiliteten utmanas av minskande rotationsenergi och en förändrad produktionsmix

Nätkapaciteten måste klara kraven från energiomställningen, den pågående tillväxten och en samtidig förnyelse av nätet

Balanseringen måste klaras med en lägre andel planerbar elproduktion

Effektillräckligheten utmanas av stora strukturella förändringar i produktionsledet

Förutsättningar

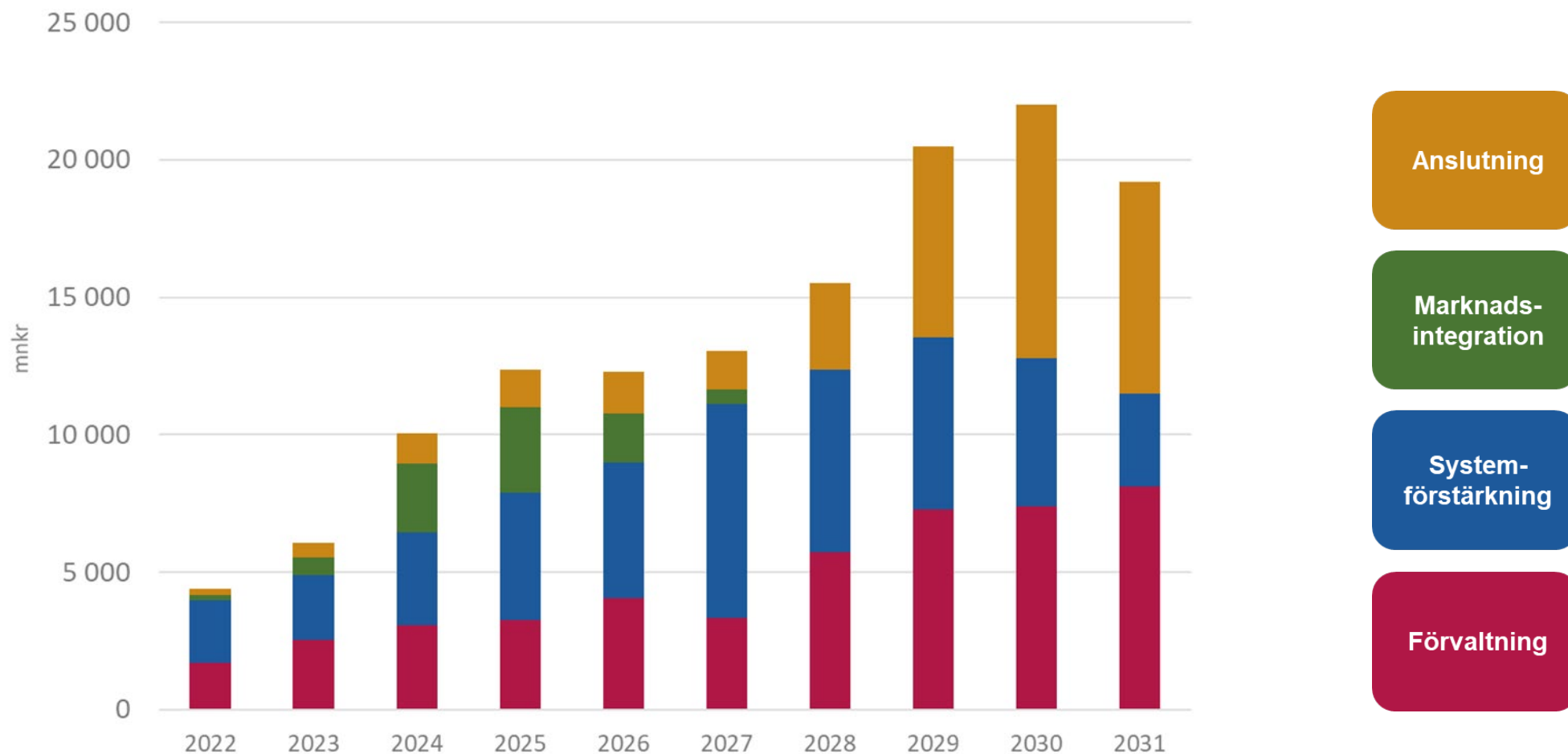
Leveranssäkerhet är en ansvar för alla aktörer

Europeisk lagstiftning införande av kraven från den europeiska lagstiftningen

Investeringsstakt per Behovsområde

Teknik för att utnyttja befintligt transmissionsnät (kapacitet)

> Styrbarhet

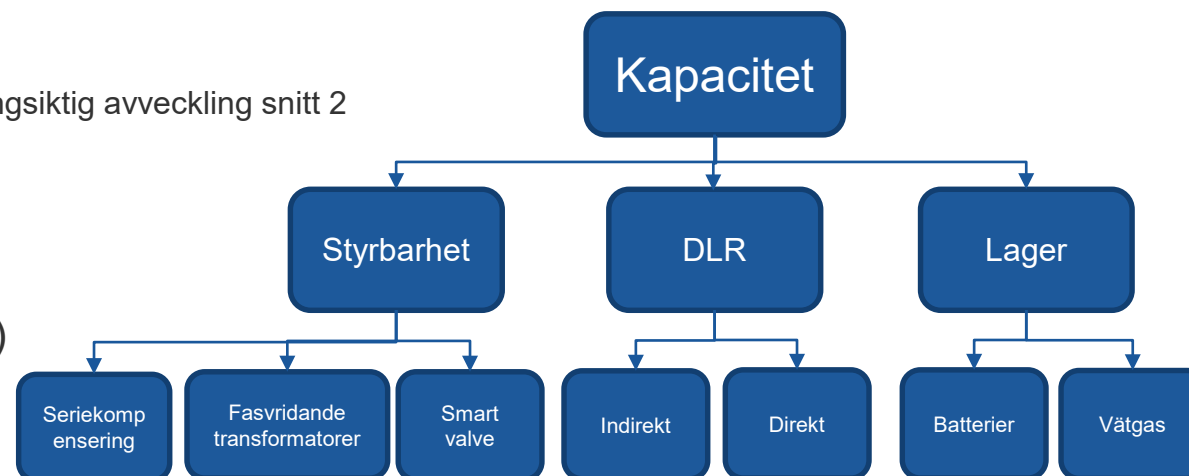
- > Historiskt: Seriekompensering – 9 idag -> 17 (år 2026-2029), långsiktig avveckling snitt 2
- > Fasvridande transformatorer -> en idag norr om Stockholm
- > Ny teknik -> Smart Valve

> Dynamisk belastningsförmåga på luftledning (DLR)

- > 2 installationer idag (Stockholm och Malmö)
- > Kan utnyttja både vind och temperatur -> 40 % ökad kapacitet
- > Verksamhetsprojekt som tar det från ax till limpa

> Lager - flexibilitet

- > Batterier
- > Vätgas

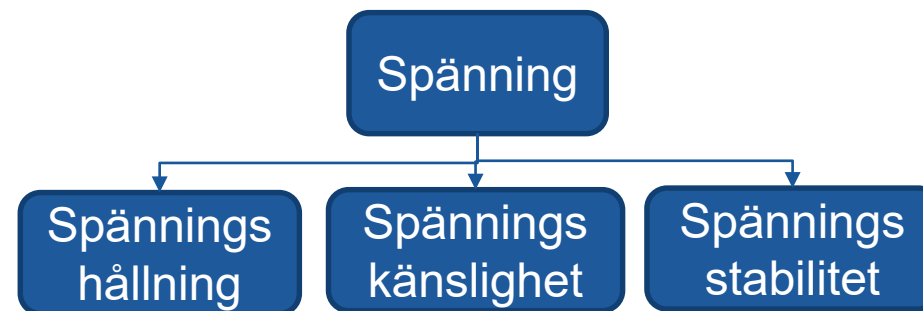
Spänning

- > Brytarkopplade (reaktorer och shuntar)
- > Dynamisk spänningsreglering
  - > Nya SVS:er (1 installerad, 6 planerade)
  - > HVDC (t.ex. SydvästLänken, Hansa Power Bridge)

Dynamisk spänningsreglering

Ny, steglös och dynamisk spänningsreglering i Sydsverige för ökad driftflexibilitet och driftsäkerhet

- Drifttagning 2021
- Drifttagning 2025-26
- Under övervägande, drifttagning 2026-2032

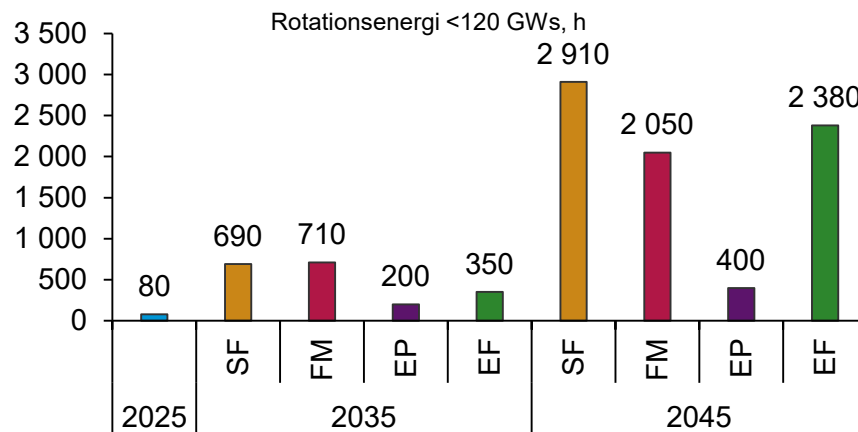
Dynamisk spänningsreglering + rotationenergi

Vad?

Ny, steglös och dynamisk spänningsreglering i Sydsverige för ökad driftflexibilitet och driftsäkerhet

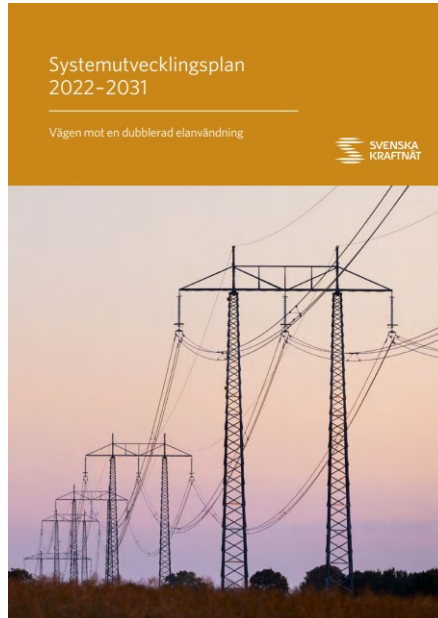
Synkrongenerator

SVS + lager

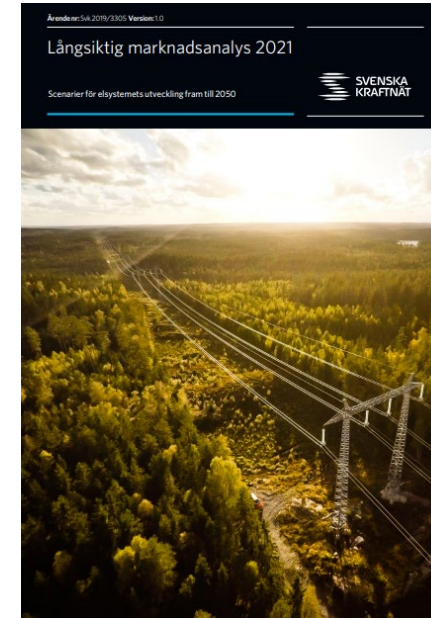

Systemutvecklingsplan och Långsiktig marknadsanalys

[Systemutvecklingsplan 2022–2031 \(svk.se\)](https://svk.se)

[Långsiktig marknadsanalys 2021 \(svk.se\)](https://svk.se)